

Reactie klimaatplan 2025 - 2035

A. Artikel 2.1: Maatschappij, de paragraaf over rechtvaardigheid (blz. 16)

Reactie: Twee derde van het gasverbruik door Nederlandse bedrijven en instellingen is vrijgesteld van energiebelasting. Voor grootverbruikers die wél volledig worden belast geldt een veel lager tarief dan voor andere bedrijven. Wanneer deze belastingvoordelen worden verminderd, of nog liever volledig worden afgeschaft, kan het geld dat daarmee vrij komt gebruikt worden om mensen met lage inkomens te helpen met het isoleren en duurzaam verbeteren van hun woning.

B. Artikel 3.3: De Transitie in Sectoren - internationale lucht- en scheepvaart (blz. 44)

Reactie: Kerosine is nog steeds vrijgesteld van BTW. Op stroom voor treinen en benzine en LPG voor auto's wordt wél BTW geheven. Dit is een onterechte en oneerlijke situatie. Zolang deze fossiele vliegtuigbrandstof gebruikt wordt dient ook op kerosine BTW geheven te worden.

Daarnaast zijn vliegtickets voor zowel binnenlandse als buitenlandse vluchten (grotendeels) belastingvrij. Ook daarover moet BTW geheven worden, zoals er ook BTW betaald wordt over de kaartjes voor het openbaar vervoer. Dit alles zal veel geld opleveren dat ingezet kan worden voor het verder ontwikkelen van duurzame mobiliteitsoplossingen.

C. Artikel 3.3 De Transitie in Sectoren - industrie moet verduurzamen (blz. 37)

Reactie: Het Nederlandse staatsbedrijf Energiebeheer Nederland (EBN), voor 100% eigendom van de staat, participeert in opsporing en winning van gas en olie in Nederland en het Nederlandse deel van de Continentale plaat. Dit is oude-economie-denken, waar we afscheid van moeten nemen. Als EBN uitsluitend zou mee-investeren in onderzoek en ontwikkeling van hernieuwbare energiebronnen, kunnen industriële bedrijven in Nederland weer floreren zonder verder te vervuilen, en burgers weer rustiger slapen zonder angst voor boringen met aardshokken en aardverzakkingen tot gevolg.

D. Artikel 3.5: Opbouw Circulaire Economie - er zijn betere financiële prikkels nodig (blz. 52)

Reactie: Aangezien de Nederlandse overheid nog steeds voor ruim 40% aandeelhouder is van ABN AMRO zou ze meer kunnen sturen op het financieringsbeleid van deze bank, zodat die meer gaat investeren in ondernemingen met plannen voor de opbouw van circulaire economie. Hoewel ABN AMRO de laatste jaren minder investeert in fossiele projecten heeft dit niet geleid tot meer financiering van hernieuwbare energie. Meer investeren in

circulaire economie en dit ook uitdragen - vooral het zichtbaar maken van (financiële) voordelen op langere termijn - kan bij andere banken zoals ING hopelijk ook een duurzamere manier van investeren te weeg brengen. Goed voorbeeld doet goed volgen!

E. Artikel 5.1: Samenwerking met Anderen - burgerberaad

Reactie: Heel goed dat het burgerberaad er nu echt is gekomen! Qua uitvoering zou ik graag een jaarlijks burgerberaad zien. Dat is een veel inclusievere consultatiemethode, en op die manier blijven burgers meedenken.

Hoe de inspraak op dit Klimaatplan 2025 - 2035 is georganiseerd is overigens een voorbeeld van hoe het niet moet. De internetconsultatie is nauwelijks openbaar bekend gemaakt (de Staatscourant is weliswaar het officiële orgaan, maar bereikt slechts een selecte groep, en staat zéker niet op het netvlies van de meeste burgers) en kan daardoor gemakkelijk misbruikt worden door lobbyisten van grote bedrijven die er belang bij hebben de status quo te handhaven.